

הדף היומי בבלי: מסכת קידושין דף פ"ב
הדף היומי בהלכה: סימן קכ"ח מאמצע סעיף מ"ה 'והמקרא' עד סימן קכ"ט סעיף ב'
המוסר היומי: שמיה"ל חלק ב' פרק ב' 'וזהו שאמר' עד סוף פרק ו'

לוח
לימוד
יומי

למה לא נעל הרבי 'נעלי כהן'?

כשכ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זצוק"ל החליט להיכנס לבית המדרש עם נעלי בית, בגלל מצוות 'וקידשתו'.

יעקב א. לוסטיגמן
להתברך בברכת 'גוט יום טוב', כבר הפכה התמיהה לשיחה בפי כל. למה נכנס הרבי עם נעלי בית?

הגבאים ובני המשפחה גם הם תמהים, אך אינם מהינים לשאול את הרבי לסיבת הדבר. הרי רק לפני ימים אחדים מדד הרבי את זוג נעליים חדשות לכבוד החג, למה הוא נועל אותן? התימהון רק התגבר למחרת היום, כשהתברר שהאדמו"ר ממשיך במנהגו החדש ונכנס לבית המדרש בנעלי בית. אבל כמו בליל אמש, אף אחד אינו מרהיב עוז בנפשו לשאול את הרבי מדוע בחר להתנהג כך. ויהי לפלא.

רק במוצאי החג הראשון התבררה סיבת הדבר. הרבי פנה למשמש בקודש, וביקש ממנו עזרה עם הנעליים: "אני רוצה להסיר את המדבקה המודבקת בתחתית הנעל", אומר לו האדמו"ר, "כתוב שם 'נעלי כהן'. הרי נצטוונו לנהוג קדושה בכהנים, ואיך אוכל אם כן לדרוך על 'כהן'?...".

ליל התקדש החג, חג הפסח. מאות מתפללים מתכנסים בבית המדרש של האדמו"ר מלעלוב זצוק"ל, בשיכון ה' שבבני ברק. עטופים בטליתות כמנהגם, ומעוטרים בחיזוקים רחבים. חג הפסח כבר כאן, העמל המפרך הגיע לסימונו וכעת הגיעה העת לשמות, להתפלל לומר את ההלל בשמחה ובהתרגשות, ולאחר מכן למהר הביתה כדי לערוך את ליל הסדר כהלכתו.

הס הושלך בבית המדרש. דלת חדרו של הרבי נפתחה, ובעוד שניות אחדות הוא יכנס לתפילת מנחה של ערב החג. הקהל נעמד על רגליו בעוד הרבי ממחר להיכנס ולהתיישב במקומו. חדי העין כבר שמו לב, אבל רוב הקהל עדיין לא הרגיש: באופן מפתיע נכנס האדמו"ר לבית הכנסת כשלהרגליו נעלי בית. החסידים מביטים זה אל זה בפליאה, אך הם כבר הורגלו שלא לשאול שאלות על הליכותיו של הרבי. אחר התפילה כשעברו כולם

הילד של משפחת כהן מתארח בביתך - האם צריך להגיש לו את מנת האוכל לפני כולם?

נאמר בתורה על הכהן: "וְקִדְשָׁתוּ כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹקֶיךָ הוּא מְקַרֵּיב", ומפרשים חז"ל: "לפתוח ראשון" - כגון בעליה לתורה, "ולברך ראשון" - כגון בברכת המזון. יש אומרים שדין זה מצות עשה מדאורייתא, ויש אומרים שמדרבנן, והפסוק הוא 'אסמכתא'. כבוד זה ניתן לכהנים כזכות להנאתם, ובידם למחול עליו, (למעט בסדר העליה לתורה). ויש שכתבו שחובה לקדש בכבוד זה גם כהן בעל מום, הגם שהוא פסול לעבודה. ונחלקו הפוסקים אם חובה לקדש ולכבד כהן קטן, או שדרגתו פחותה משל בעל מום מפני שאין לו חלק בקדשים ואינו מצווה לאוכלם; (ויש שכתב להחמיר מספק). [סימן קכח, ס"ק קעד-קעה; ביאורים ומוספים דרשו, 177-178]

האם מותר לכהן לשמש כ'משב"ק' של אחד מגדולי הדור?

בנוסף לחיובי הכבוד הנ"ל, אסור גם להשתמש בכהן, ואמרו חכמים שהמשתמש בו נחשב כמועל בהקדש. ואם מחל הכהן על כבודו - מותר להשתמש בו; ויש אומרים שהמחילה מועילה רק כשיש לכהן הנאה מהשימוש בו, כגון שמקבל שכר, או שמדובר באדם חשוב שיש הנאה ותועלת בשימוש, אולם שימוש חנינם הוא בזיון לכהן, ועל בזיונו אין בידו למחול; ורצוי להחמיר. ואם מדובר בעבודה בזויה - אין להשתמש בו בחינם, אך אם עושה זאת לשם פרנסתו, מותר, אלא שאין ראוי לכהן עצמו לעסוק בפרנסה כזו. ויתכן שמותר לכהן להשתמש בכהן אחר אף כשלא מחל על כבודו. [סימן קכח, ס"ק קעה, וביה"ל ד"ה אסור; ביאורים ומוספים דרשו, 180]

מתפללים מנחה בתענית ציבור וכבר שקעה החמה - האם מותר לברך ברכת כהנים?

בזמנים עברו היו שותים יין במשך היום, ובשעת תפילת מנחה היתה השכרות מצויה, ולכן תיקנו חכמינו שלא לברך בה ברכת כהנים, שאסור לשיכור לברכה. אולם בתפילת מנחה של תענית ציבור (למעט יום הכיפורים), שלא מצויה בה שכרות - מברכים ברכת כהנים. ונחלקו הפוסקים אם דין זה הוא גם כשמתפללים בתענית 'מנחה גדולה', או רק כשמתפללים בסמוך לשקיעת החמה. ויש להקפיד שהברכה תאמר לפני השקיעה, ובדיעבד יתכן שיש להקל עד זמן מסוים לאחר השקיעה. ואמירת "אלקינו ואלקי אבותינו ברכנו..." מותרת אף לאחר השקיעה. [סימן קכט, סעיף א וס"ק א, רג; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ו-4]

אתמול למדנו

• מצוה מן התורה על הכהנים לברך את ישראל בכל יום. וכן המנהג ברוב המקומות בארץ ישראל. וברוב המקומות בחוץ לארץ נהגו שלא לברך ברכת כהנים אלא בתפילת מוסף של יום טוב, מפני שצריך לברך בשמחה, ובני ישראל בגולה היו טרודים במלאכתם ובפרנסתם, ולא היו שרויים בשמחה הראויה לברכת כהנים אלא בתפילת מוסף של יום טוב, בסמוך לסעודת היום.
• בשבע מילים מברכת כהנים מפנים הכהנים את פניהם וידיהם לימין ולשמאל, כדי שתתפשט הברכה על כל המתפללים בבית הכנסת, ומאריכים בניגון ההברה האחרונה שלהן.

מחר נלמד

- מהו הענין באמירת 'אדיר במרום' לאחר ברכת כהנים?
- כיצד נהפכים חלומותיהם של הכהנים לטובה?
- בברכת כהנים 60 אותיות - איזה דבר 'בטל בהן בשישים'?